כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קטו:

היו כתובים בסם ובסיקרא בו׳. משמע דפשיטא ליה שאין קורין בהן דאי קורין בהן פשיטא דמצילין כדאמר לעיל וקשה לרשב״ג דבסמוך משמע דפשיטא ליה לרים גלותא גופיה דקורין בהן דקאמר והתניא מצילין והיינו הטא בריימתא דמייתי שהספרים נכתבים בכל לשון ומגילה עד שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו אבל שאר ספרים נכתבין אלא בדיו ואפי׳ מה שאתם כתובה אשורית אינו אלא בדיו וקורין בהן.

אבל הבא ביון דלא מקיים לא.

אע״ג דבפ״ב דגיטין (דף יט.) קרי להו דבר שמתקיים לתנן בכל כותבין בסם ובדיו ובסקרא ובקומוס ובקנקנתום ובכל דבר שמתקיים אומר ר״י דהתם קרי ליה מתקיים טפי ממשקין ומי פירות דקתני התם בסיפא דאין כותבין בהן אבל אין מתקיימין כמו דיו אבל קשה לר״י דתנן בפ״ב דסוטה (דף יח:) גבי מגילת סוטה אין כותבין לא בקומוס ולא בקנקנתום שנאמר ומחה כתב שיכול למחות אלמא קומוס וקנקנתום מתקיימין יותר מדיו ואומר ר״י דלעולם אין מתקיימין כמו דיו ואין יכול למחות כמו דיו לפי שנבלעין בקלף: **מגילה** עד שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו. משמע דשאר ספרים לא בעי ספר ודיו וקשה דבפ׳ המוציא יין (לעיל דף פט:) משמע דספר תורה בעי ספר דתני׳ על הנייר ועל המטלית פסולה ומוקי לה בסם״ת וה״ה על הדיפתרא אע״ג דלא חשיב ליה לענין פסול ה״נ לא חשיב ליה לענין כשרות דקתני על הקלף ועל הדוכסוסטוס כשירה ולא קתני דיפתרא ועוד תנן במסכת סופרים (פ״ג) אין כותבין לא ע״ג דיפתרא ולא ע״ג נייר ממוק ועוד דמגילה פסולה בדיפתרא כדתנן פ״ב דמגילה (דף ח.) וכן מגילת סוטה פסולה בדיפתרא כדאמר בפ״ב דסוטה (דף יח:) משום דבעינא ספר וכ״ש ס״ת דנקלא״ת כמה פעמים ספר ודיו נמי צריך כדאמר בפרק הבונה (לעיל קג:) כתבה אלא בדיו אז שכתב האזכרות בזהב הרי אלו יגנזו ומיבן הרב יוסף בס״ת ודאי בעי ספר ודיו והכא איירי דיוקא בשאר ספרים והא דלא קתני אין בין ספרים לס״ת ומגילה משום דס״ת נכתבים בכל לשון להכי לא עריב לה ואכתי קשה לר״י דתנן בפ״ק דמגילה (דף ח:) אין בין ספרים לתפילין ומזוזות אלא שהספרים נכתבין בכל לשון כו׳ ופריך בגמרא וספרים נכתבין בכל לשון ורמינהו מקרא שכתבו תרגום ותרגום שכתבו מקרא וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבנו בכתב אשורית על הספר ובדיו ומשני כאן בספרים כאן במגילה ורב אשי משני כי תניא ההיא בשאר ספרים ורבי יהודה היא אלמא בשאר ספרים נמי בעי רבי יהודה ספר ודיו והוא הדין לרבנן דלא אשכחן דפליגי רבנן עליה אלא בכתב אשורית אבל בספר ודיו לא אשכחן דפליגי ועוד קשה דשניק רב אשי התם שיטת קמא דמוקי לה במגילה ומסייע ליה בריימתא דהכא דקתני בהדיא דמגילה בעי שתהא כתובה אשורית וספר ודיו ורב אשי גופיה מייתי לה הכא ומראה לר״י דדיוקא לענין הלכה מיתניא הך בריימתא דאין בין ספרים למגילה אלא שהספרים נכתבין בכל לשון ואפי׳ בלא ספר ודיו דשיטת לענין דמצילין אותו מפני הדליקה אע״ג דלא חזו לקריאה משום דיש בהו אזכרות אבל במגילה אין מצילין אלא א״כ ראויה לקריאה שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו לפי שאין בה אזכרה וא״ת א״כ מקשה מברייתא דהכא דאמר לעיל כל היכא דלא ניתנו לקרות בהן אין מצילין וי״ל דהא מסיק לעיל תנאי היא:

מיתיבי ס״ת שבלה אם יש בה בדי לקט בו׳. השתא משמע דמלשון ללקט קא פריך דמשמע אפי׳ מפוזרות ותימה א״כ אמאי קא בעי מעיקרא מכונסות או אפי׳ מפוזרות פשיטא דאפי׳ מפוזרות מדבעא רב הונא ס״ת שאין בו ללקט משמע הא יש בו ללקט מצילין אע״פ שהן מפוזרות:

פורענות

אילימא תנא קמא [6]דרבי יוסי ודילמא בהא קמיפלגי מר סבר ניתנו לקרות בהן ומר סבר לא ניתנו לקרות בהן אלא רבי יוסי ותנא דגיפטית [7]ת״ר [8]הברכות [9]והקמיעין אע״פ שיש בהן אותיות של שם ומעניינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן מפני הדליקה אלא נשרפים במקומן [הן ואזכרותיהן] מכאן אמרו כותבי ברכות כשורפי תורה מעשה באחד שהיה כותב בציידן באו והודיעו את רבי ישמעאל והלך רבי ישמעאל לבודקו כשהיה עולה בסולם הרגיש בו נטל טומוס של ברכות ושקען בספל של מים ובלשון הזה אמר לו רבי ישמעאל גדול עונש האחרון מן הראשון בעא מיניה דיש גלותא מרבה בר רב הונא [10]היו כתובין בסם ובסיקרא בקומוס ובקנקנתום בלשון הקדש מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין תיבעי למ״ד מצילין תיבעי למ״ד אין מצילין תיבעי למ״ד אין מצילין הני מילי היכא דכתיבי תרגום ובכל לשון אבל הכא דכתיבי בלשון הקדש מצילין או דילמא אפי׳ למ״ד מצילין ה״מ היכא דכתיבי בדיו דמיקיים אבל הכא כיון דלא מיקיים לא א״ל אין מצילין והא רב המנונא תנא מצילין א״ל [11]אי תניא תניא מאי תניא אמר רב אשי כדתניא[12] אין בין ספרים למגילה אלא שהספרים נכתבים בכל לשון [13]ומגילה עד שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו בעא מיניה רב הונא בר חלוב מרב נחמן ס״ת שאין בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין אותה מפני הדליקה או אין מצילין א״ל ותיבעי לך פרשת ויהי בנסוע הארון גופה [14]היכא דחסר פרשת ויהי בנסוע לא קמיבעיא לי דכיון דאית ביה הזכרות אע״ג דלית ביה שמונים וחמש אותיות מצילין כי קא מיבעיא לי ס״ת שאין בו ללקט מאי א״ל אין מצילין איתיביה [15]תרגום שכתבו מקרא ומקרא שכתבו תרגום וכתב עברית מצילין מפני הדליקה ואצ״ל תרגום שבעזרא ושבדניאל ושבתורה תרגום שבתורה מאי ניהו [16]יגר שהדותא ואף על גב דלית בה שמונים וחמש אותיות כי תניא ההיא להשלים איבעיא להו הני שמונים וחמש אותיות מכונסות או מפוזרות רב הונא אמר מכונסות רב חסדא אמר אפילו מפוזרות מיתיבי ס״ת שבלה אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין ואם לאו אין מצילין תיובתא דרב הונא [17]תרגמה רב חסדא אליבא דרב הונא [18]בתיבות ת״ר [19]ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב״ה סימניות מלמעלה ולמטה לומר שאין

אילימא תנא קמא [6]דרבי יוסי ודילמא בהא קמיפלגי מר סבר ניתנו לקרות בהן ומר סבר לא ניתנו לקרות בהן אלא רבי יוסי ותנא דגיפטית [7]ת״ר [8]הברכות [9]והקמיעין אע״פ שיש בהן אותיות של שם ומעניינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן מפני הדליקה אלא נשרפים במקומן [הן ואזכרותיהן] מכאן אמרו כותבי ברכות כשורפי תורה מעשה באחד שהיה כותב בציידן באו והודיעו את רבי ישמעאל והלך רבי ישמעאל לבודקו כשהיה עולה בסולם הרגיש בו נטל טומוס של ברכות ושקען בספל של מים ובלשון הזה אמר לו רבי ישמעאל גדול עונש האחרון מן הראשון בעא מיניה דיש גלותא מרבה בר רב הונא [10]היו כתובין בסם ובסיקרא בקומוס ובקנקנתום בלשון הקדש מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין תיבעי למ״ד מצילין תיבעי למ״ד אין מצילין תיבעי למ״ד אין מצילין הני מילי היכא דכתיבי תרגום ובכל לשון אבל הכא דכתיבי בלשון הקדש מצילין או דילמא אפי׳ למ״ד מצילין ה״מ היכא דכתיבי בדיו דמיקיים אבל הכא כיון דלא מיקיים לא א״ל אין מצילין והא רב המנונא תנא מצילין א״ל [11]אי תניא תניא מאי תניא אמר רב אשי כדתניא[12] אין בין ספרים למגילה אלא שהספרים נכתבים בכל לשון [13]ומגילה עד שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו בעא מיניה רב הונא בר חלוב מרב נחמן ס״ת שאין בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין אותה מפני הדליקה או אין מצילין א״ל ותיבעי לך פרשת ויהי בנסוע הארון גופה [14]היכא דחסר פרשת ויהי בנסוע לא קמיבעיא לי דכיון דאית ביה הזכרות אע״ג דלית ביה שמונים וחמש אותיות מצילין כי קא מיבעיא לי ס״ת שאין בו ללקט מאי א״ל אין מצילין איתיביה [15]תרגום שכתבו מקרא ומקרא שכתבו תרגום וכתב עברית מצילין מפני הדליקה ואצ״ל תרגום שבעזרא ושבדניאל ושבתורה תרגום שבתורה מאי ניהו [16]יגר שהדותא ואף על גב דלית בה שמונים וחמש אותיות כי תניא ההיא להשלים איבעיא להו הני שמונים וחמש אותיות מכונסות או מפוזרות רב הונא אמר מכונסות רב חסדא אמר אפילו מפוזרות מיתיבי ס״ת שבלה אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין ואם לאו אין מצילין תיובתא דרב הונא [17]תרגמה רב חסדא אליבא דרב הונא [18]בתיבות ת״ר [19]ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב״ה סימניות מלמעלה ולמטה לומר שאין

כל כתבי פרק ששה עשר שבת. **כשרפי תורה.** שהרי לא יצילם בשבת: **לבודקו.** אם אמת היה הדבר: **עומום.** קבוצות קונעריסים: **היו כתובין.** תורה נביאים וכתובים: **מיבעי למ״ד.** בנכתבים בכל לשון מצילין מיבעי למ״ד אין מצילין: **דלא מיקיים.** אין מתקיים כדיו: **הא רב המנונא תנא.** מצילין: **מאי תניא.** היכא תניא: מדקאמר מגילה בדיו וקתני דהוא מן הדברים שבין ספרים למגילה ס״מ שאר ספרים נכתבים בסם ובסיקרא: **כר חלוב.** שם אדם: **פ״ה אותיות.** זהו שיעור לספר תורה שנמתח או כלה להיות עומד בקדושתו: **כגון פרשה ויהי בנסוע הארון.** שהוא ספר לעצמו כדלקמן ויש בה פ״ה אותיות: **ללקט.** שנשאלת כאן תיבה ובמקום אחר תיבה: **מהו.** להצילן: **ותיבעי לך לפרשה ויהי בנסוע הארון גופה.** שנכתבה לבדה ומסברה אות מהו להצילה: **שאין בו כדי ללקוט.** ובאותו ליקוט עצמו ליכא אזכרות: **תרגום שבתורה.** יגר שהדותא. ושבנביאים כגון כדנא תימרון להוס (ירמיה י) שכתבו מקרא (אע״ג) התרגום שבעזרא כתבו מקרא: **כתב עברית.** אותיות גדולות הן ואין דומות לכתב אשורית אף ע״פ שכתובין בלשון הקדש אלא שכתב האותיות משונות: **ואין צריך לומר תרגום שבעזרא ושבדניאל ושבתורה.** שכתבו תרגום בהלכתו: **להשלים.** אם היה בו כדי ללקט ותרגום זו משלימו מצטרף ומצילין בשבילו: **איבעיא דרב הונא.** דמדקתני ללקט מכלל דמפוזרות ניתנו: **בתיבות.** הא דקתני ללקט דמשמע מפוזרות לא ללקט אות ואות לבד אלא ללקט תיבה שלימה תיבה כאן ותיבה כאן עד פ״ה אותיות וכי פליגין באותיות המפוזרות: **עשה לה סימניות מלמעלה ומלמטה.** להבדילה מן הסמוכות לה: **למעלה ולמטה.** בתחלה ובסוף ויהי בנסוע הארון שאין בה אזכרה אלא אזכרה אחת בלבד ואם יש בה אזכרה אלא אזכרה אחת בלבד אם יש בה אזכרה אלא אזכרה אחת בלבד אם יש בה אזכרה אלא אזכרה אחת בלבד א